

اثرگذاری معیارهای توسعه میان‌افزا در طراحی (نمونه موردی ساختمان پلاسکو)

رویا حریفی^{۱*}، فاطمه مهدوی^۲، الهام اسفندیاری فرد^۳

چکیده:

موفقیت در دستیابی و کیفیت مناسب ساختارهای میان‌افزای معماری عمدتاً به ارزیابی شرایط مختلف و همچنین خلاقیت، حساسیت و درنهایت نوآوری در معماری بستگی دارد. به منظور اجرای مناسب و صحیح رویکرد میان‌افزا، باید ارزیابی کیفی محیط‌های کنونی که بنا قرار است در آن قرار گیرد و سپس، انتخاب رویکردی خلاقانه که امکان برقراری تعاملی بهینه بین بنا و محیط پیرامون را میسر می‌سازد، انجام گیرد که موضعی پیچیده، چندوجهی، میان‌بخشی و حتی فرابخشی است. بدین ترتیب نمی‌توان تنها به بعد کالبدی توجه داشت. هدف این پژوهش بررسی مبانی میان‌افزایی و مولفه‌های آن در غالب توسعه شهری و استفاده از این مفاهیم و مولفه‌ها برای دستیابی به یک مدل و ساختار مشخص در نمونه مورد نظر است. نمونه موردی این پژوهش ساختمان پلاسکو است که در بافت تاریخی تهران واقع شده است. بر همین اساس موقعیت قرارگیری آن تأثیرات زیادی در روند پژوهش گذاشته است. در این مقاله سعی شده است تا بررسی جامعی از ساختمان جدید پلاسکو با توجه به اصول طراحی میان‌افزا، نوع رویکرد ساختمان، هماهنگی و وحدت آن با ساختمان‌ها و بافت با قدمت اطراف آن صورت پذیرد. در این پژوهش سعی شده است به تبیین معماری میان‌افزا پلاسکو در بافت تاریخی آن با توجه به مبانی نظری مربوطه، ساختمان‌های شاخص اطراف و خطوط تاریخی بافت پرداخته شود. روش این تحقیق، توصیفی-تحلیلی است، ابتدا به پیشینه پژوهش و مبانی نظری و همچنین بررسی و معرفی تعاریف و مفاهیم مرتبط براساس مطالعات کتابخانه‌ای پرداخته شده است. سپس بر اساس مفاهیم بدست آمده الگوی ساختمان پلاسکو بر اساس معیارهای معماری میان‌افزا با جزئیات توصیف می‌شود. بر اساس نتایج بدست آمده ساختمان جدید پلاسکو نوع خطی میان‌افزا است و بین دو همسایگی خود به طور خطی واقع شده است. در استراکچر نما نیز آرایه‌هایی از ساختمان‌های اطراف خود دارد اما از هیچ کدام به طور کامل تبعیت نمی‌کند.

واژگان کلیدی: توسعه میان‌افزا، طراحی، بافت تاریخی، اصول میان‌افزا، ساختمان پلاسکو

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی، دانشگاه هنر، تهران، ایران. (*نویسنده مسئول) E-mail: roya.harifi@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی، دانشگاه هنر، تهران، ایران. E-mail: mahpariya@yahoo.com

۳. استادیار گروه معماری، موسسه آموزش عالی رسام، کرج، ایران. E-mail: e.sfandyarifard@rasam.ac.ir

ارتباط با معماری موجود در محیط پیرامون، اشکال معماری و عناصر، تقریباً در همه دوره‌ها قابل توجه بوده است و باید به عنوان یکی از راهبردهای اساسی برای تحقق رشد هوشمند در هر مکانی با توجه به مسائلی همچون جنبش توسعه پایدار، نوشهرگرایی و رشد هوشمند صورت پذیرد، زیرا این مفاهیم همه باهم پیوند خورده است. در توسعه میان‌افزا اراضی بایر و رها شده شهری به کار گرفته می‌شوند و بافت‌های فرسوده و ناکارآمد احیا، بهسازی و نوسازی می‌شوند (پورموسوی و همکاران، ۱۳۹۳) و محدوده‌های شهری می‌توانند توسعه مسکونی و فعالیت خود را به سمت فضاهای باز یا زمین‌های توسعه نیافته درونی و یا فرسوده، گسترش دهند (Maria Roth, 2000:8). در دهه‌های اخیر جهت‌گیری برنامه‌ریزی و طراحی پروژه‌های میان‌افزا به سمت ارتقاء کیفیت زندگی بوده است (EPA, 2004:61).

ساختمان پلاسکو یک ساختمان تجاری در حال ساخت در چهارراه استانبول تهران، پایتخت ایران است. از ساختمان نخست پلاسکو به‌عنوان نخستین آسمان‌خراش و ساختمان مدرن خاورمیانه یاد می‌شود. این ساختمان ۱۷ طبقه با اسکلت فلزی که در سال ۱۳۴۱ گشایش یافت و یکی از مهم‌ترین کانون‌های تولید و فروش پوشاک در تهران بود. کار ساخت آن از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۴۱ جریان داشت و در سال ۱۳۴۱ افتتاح شد و با ارتفاع ۴۲ متر در هنگام گشایش بلندترین ساختمان تهران بود تا اینکه در سال ۱۳۴۲ ساختمان بورس تهران با ارتفاع ۶۸ متر عنوان بلندترین ساختمان پایتخت را از پلاسکو گرفت. این ساختمان در روز پنج‌شنبه ۳۰ دی ۱۳۹۵ پس از ۵۴ سال از ساخت بر اثر آتش‌سوزی فرو ریخت و ۵۶۰ واحد تجاری در آن از بین رفت.

پس از حادثه تلخ آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو در دی ماه سال ۹۵ که منجر به شهید شدن ۱۶ نفر از آتش‌نشانان شد، در سال ۹۷ پروژه ساخت پلاسکو توسط بنیاد مستضعفان به‌عنوان متولی این پروژه با رویکرد اتمام آن تا سال ۱۴۰۰ با عملیات خاکبرداری و احداث سازه نگهدارنده کلید خورد. پلاسکو ۱۴۰۰ طبق جدیدترین مقررات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های حوزه ساخت و ساز و به خصوص آتش‌نشانی در ۲۰ طبقه و با زیر بنای ۲۰ هزار متر ساخته شده است. ساختمان جدید پلاسکو در بافت کاملاً تاریخی ساخته شده، در این مقاله سعی شده است تا این ساختمان به صورت جامع از لحاظ اصول و قوانین طراحی میان‌افزا در بافت تاریخی و البته فرسوده شهری بررسی شود.

۲- چارچوب نظری

توسعه درون بافتی، توسعه درون‌زا و توسعه میان‌افزا را می‌توان ترجمه‌های مختلفی از اصطلاح Infill development در ادبیات شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری کشور دانست. استفاده حداکثر از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های هر تکه زمین طبق تعریف تیم طراحی کمبریج، توسعه میان‌افزا است (رفیعیان و همکاران، ۱۳۸۸، ۹۵).

برخی از منشورهایی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در رابطه با شکل‌گیری معماری میان‌افزا، دارای احکام و معیارهایی هستند، عبارتند از: منشور آتن (۱۹۳۱، ۱۹۳۳م) برای حفظ خصوصیات منطقه‌ای و شهری زیبا، عدم استفاده از سبک‌های گذشته و لحاظ کردن بنایی خنثی و بی‌جاذبه برای غلبه نکردن بر بافت پیرامون تدوین شد. منشور ونیز (۱۹۵۷م) و توصیه‌نامه یونسکو (۱۹۶۲م) رعایت مقتضیات زیباشناسی، به طوری که در عین هماهنگی با بناهای اطراف از فرم‌های سنتی پیروی نکند، حفظ چشم‌اندازهای زیبا و صدمه نزدن به قسمت‌های منحصر به فرد بناهای تاریخی بافت‌ها است. کنگره رم (۱۹۷۲م) استفاده از فنون و مصالح سنتی در بافت، لزوم توجه به معماری به عنوان مَد عصر خود و اجتناب از هرگونه تقلید که بر ارزش معماری بناهای تاریخی تأثیر می‌گذارد. کنفرانس مادرید (۲۰۱۱م)، اصول والتا (۲۰۱۱م) و منشور ایکوموکس (۲۰۱۱م) نیز اشاره‌هایی به معماری میان‌افزا

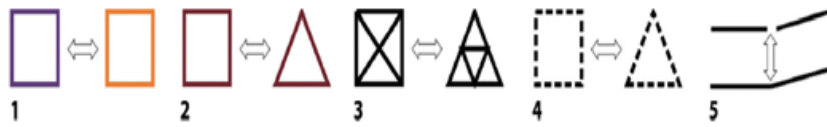
داشته‌اند. مرور بر تحول منشورهای بین‌المللی، سیرتدریجی آن‌ها به سمت افزایش توجه به مقوله بافت‌ها و هسته‌های تاریخی شهرها را نشان می‌دهد (حبیبی، مقصودی، ۱۳۹۴). این منشورهای جهانی مورد پذیرش جامعه بین‌المللی قرار گرفتند، ولی در کشور ما نیاز به توجه جدی‌تر و نگاه عملیاتی احساس می‌شود (معمدی محمد آبادی و صالحی، ۱۳۹۶).

با ارائه نگرش‌های بارز بیان شده توسط کارشناسان، بدیهی است که اکثراً دو عقیده دارند. یکی این که صرف‌نظر از محیط، معرفی و ورود لایه معماری مدرن به بافت موجود بسیار حائز اهمیت است که اغلب اوقات به مداخلات متضاد منجر می‌گردد و عقیده دوم بر هشیاری و میزان مشخصی از توجه به محیط موجود تأکید می‌کند، به شرط اینکه محقق خیلی از تقلید از معماری موجود فاصله نگیرد. اوژن ویوله لودک (۱۸۷۹ - ۱۸۱۴ م.) معتقد بود استفاده از طرح‌ها و حتی مصالحی که نشان از زمان و سبکی جز زمان و سبک بنای تاریخی دارند، قابل قبول نیست (حبیبی و مقصودی، ۱۳۹۴، ۳۷). کامیلو بویی تو (۱۹۱۴ - ۱۸۳۶ م.) پیشنهاد باززنده‌سازی و اعطای کارکرد جدید به بافت تاریخی را در برابر حفاظت و ویژگی‌های شکلی-سبکی بنا ارائه داد و به استفاده از مصالح و سبک‌های جدید تأکید کرد (ابلقی، ۱۳۸۲). لوکا بلترامی (۱۸۵۴-۱۹۳۳ م.) ساخت وسازهای جدیدی را که موجب بازگرداندن بافت تاریخی به شرایط و اوضاع اولیه باشند، قبول داشت (فلامکی، ۱۳۸۶، ۲۳). پاتریک گدس (۱۸۵۴-۱۹۳۲ م.) او معتقد بود که طراحی نباید مطابق با جریان‌های زودگذر دوره‌ای مشخص باشد و باید متکی به کلیت زمینه موجود انجام شود (Siravo, 2011). لوکوربوزیه (۱۹۶۵ - ۱۸۸۷ م.) نگاهی متفاوت را ارائه کرد که در آن حضور چند بنای شاخص را کافی می‌داند و معتقد بود سایر ابنیه و بافت تاریخی را باید تخریب و ابنیه جدید را جایگزین کرد (حبیبی و مقصودی، ۱۳۹۴، ۶۱). لوئیس مامفورد (۱۹۹۰-۱۸۹۵ م.) معتقد بود نکته اصلی در این میان، توان ایجاد پیوند بین اجزای مختلف شهر است (پاکزاد، ۱۳۸۶: ۴۰۳). لئوناردو ونه ولو (۱۹۳۳-۲۰۱۷ م.) نیز معتقد است افزودن بنای جدید در بافت تاریخی مشروط به تمایز کالبدی، تفاوت عملکردی و ایجاد تعادل میان جدید و قدیم است (قره‌بگلو و همکاران، ۱۳۹۷).

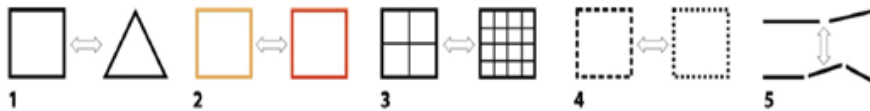
تعریف مفاهیم و متغیرها

همانند انتخاب رویکردهایی برای طراحی میان‌افزا، برقراری دیدگاهی درخصوص ارزیابی اولیه سازه‌های فیزیکی موجود بسته به وضعیت خاص و ارزش‌های زیبایی‌شناختی، تاریخی یا دیگر ارزش‌هایشان مرسوم است. در موارد بازسازی، برخی روش‌های فنی را می‌توان به کار برد از جمله: احیاء، سازگاری، بازسازی یا روش‌های سازگاری، تأکید یا انفصال. در حوزه وسیع‌تر، در تئوری و عمل، سه رویکرد خلاقانه مجزا به طراحی میان‌افزا در محیط پیرامونشان وجود دارد (Alfirevic and Simonovic Alfirevic, 2015):

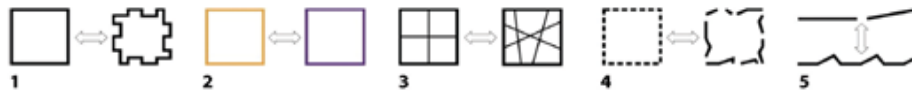
۱. رویکرد همگونی (تقلید) - روشی برای ساخت و ساز که بازتاب‌کننده یا تقلیدی از مشخصات بصری و سایر ویژگی‌های اشیاء مجاور در آن مجموعه است؛
۲. رویکرد ارتباطی - روشی برای ساخت‌وساز مطابق «روح یک فضا» (روح مکان) با انتقال و تعیین سبک مشخصات از محیط اطراف و ساخت یک شیء جدید به شیوه‌ای که مشابه یک اشیاء مجاور با درجه بزرگتر یا کوچکتر باشد؛
۳. روش متناقض (متضاد) - رویکرد انکار جزئی یا کامل مشخصات محیط پیرامون، جایی که یک شیء جدید به صورت بصری از مجموعه خود واگرایی دارد اما درعین حال در آن ترکیب شده است.

شکل ۱. جنبه های بصری پایه رویکرد تقلیدی: (۱) همگونی شکل، (۲) همگونی رنگ، (۳) همگونی ساختار، (۴) همگونی بافت و (۵) همگونی جهت (مأخذ: Alfrevic and Simonovic Alfrevic, 2015)

شکل ۲. جنبه های بصری پایه رویکرد ارتباطی: (۱) ارتباط شکل، (۲) ارتباط رنگ، (۳) ارتباط ساختار، (۴) ارتباط بافت و (۵) ارتباط جهت (مأخذ: Alfrevic and Simonovic Alfrevic, 2015)

شکل ۳. جنبه های بصری پایه رویکرد تضاد: (۱) تضاد شکل، (۲) تضاد رنگ، (۳) تضاد ساختار، (۴) تضاد بافت و (۵) تضاد جهت (مأخذ: Alfrevic and Simonovic Alfrevic, 2015)

«پیوستگی» در طراحی میان‌افزا

معرفی پیوستگی در دوره‌های تاریخی متعددی در معماری به کار گرفته شده است، باین حال، به‌خصوص مشخصه بارز جنبش مدرنیسم است (رضازاده، ۱۳۸۶). پیوستگی را می‌توان به طرق مختلف پیش‌بینی و محقق کرد. بی. برولین چند نوع مختلف پیوستگی بین اشیاء را بیان می‌کند. برخی از آنها قسمت‌های فرورفته یک شیء هستند که از نما فاصله دارند و می‌توانند حدود ده سانتی‌متر عرض داشته باشند که از نظر او به اندازه یک شیء بستگی دارد. سپس، می‌توانند از مصالح مختلف، متفاوت از نماهای سازه‌های مجاور، اما در یک سطح با آنها ساخته شوند یا می‌توانند دارای ویژگی‌های خنثی باشند، مانند سطحی که به پس‌زمینه کشیده می‌شود و به معنای بصری اشیاء را به هم متصل و جدا می‌کند. در موارد خاص، پیوستگی می‌تواند یک شکاف بین اشیاء باشد. در برخی دیگر کاربرد خاصی از مواد، که هدف آن اتصال بصری اجسام مجاور است، یا یک سطح شیشه‌ای که اثر غیرمادی شدن سطح را در پی دارد. نحوه ظهور پیوستگی بر روی یک شیء به عوامل متعددی بستگی دارد؛ اول از همه، به ویژگی‌های اشیاء مجاور، همچنین به خلاقیت معمار نیز بستگی دارد (رضازاده، ۱۳۸۶). اگر ایده استفاده از پیوستگی به عنوان عنصر به صورت نظری تحلیل شود، می‌توان اصطلاحات جدیدی را استنباط کرد، از جمله: (۱) «جهت به‌مثابه پیوستگی»، (۲) «قرنیزه‌ها به‌مثابه پیوستگی»، (۳) «ساختار به‌مثابه پیوستگی»، (۴) «بافت به‌مثابه پیوستگی» و (۵) «مصالح به‌مثابه پیوستگی» که باید به منظور شفاف‌سازی معانی متعدد اصطلاح اصلی «پیوستگی» در معماری به کار گرفته شوند.

- جهت به‌مثابه پیوستگی: یکی از پرکاربردترین اصول مورد استفاده به منظور برقراری پیوستگی بصری شیء جدیداً ساخته شده با اشیاء موجود، طولانی‌سازی جهت سطوح نما از اشیاء مجاور به شیء جدید است که انتقال جزئی مشخصات سازه‌های موجود به شیء جدید میان‌افزا را

امکان‌پذیر می‌سازد.

- قرنیز به‌مثابه پیوستگی: تمایل به تنظیم ارتفاع قرنیزها (کتیبه‌ها) ی بام شیء جدیداً طراحی شده و اشیاء موجود در اکثر موارد با یک روش بسیار پیچیده انعکاس همراه است. ساده‌ترین مثال اتصال اشیاء، وضعیتی است که در آن، قرنیزهای اشیاء مجاور ارتفاع یکسانی دارند و زمانی که مقطع سازه شیء جدید بتواند در قاب اشیاء جدید با همان ارتفاع جای گیرد و وضعیتی که ابعاد شیء جدید بتواند در قاب قوانین ارتفاع موجود قرار گیرد.
- ساختار به‌مثابه پیوستگی: تمایل به تنظیم ساختارهای شیء جدیداً طراحی شده با اشیاء موجود با هدف انتقال مشخصات خاصی از اشیاء مجاور به شیء میان‌افزا جدید صورت می‌گیرد.
- بافت به‌مثابه پیوستگی: استفاده از بافت، از لحاظ ملموسیت به عنوان اصل متصل‌سازی اشیاء مجاور با شیء میان‌افزا، در اکثر موارد می‌تواند تنها به عنوان یک ابزار کمکی برای تلفیق و یکپارچه‌سازی اشیاء در یک مجموعه هماهنگ به کار رود.
- مصالح به‌مثابه پیوستگی: آخرین سطح یکپارچه‌سازی اشیاء با استفاده از مصالح مختلف و با هدف انتقال مشخصات بصری و هنری (رنگ، انعکاس، شفافیت و غیره) از اشیاء مجاور به شیء میان‌افزای جدید همراه است. برخلاف موردی که بافت به‌مثابه پیوستگی استفاده می‌شود، استفاده از مصالح به‌مثابه پیوستگی یکی از ابزارهای اولیه دستیابی به وحدت شیء میان‌افزا و اشیاء پیرامون است.

۳- پیشینه پژوهش

توسعه میان‌افزا همزمان با گسترش جهان توسعه‌نگر و با ظهور شهرسازی جدید شکل گرفت. در قرن نوزدهم میلادی تضاد آشکار میان شهرهای سنتی و مفهوم توسعه به شیوه جدید بوده است (قدیری و آراسته، ۱۳۸۵). در این زمان بیشتر از هر زمان دیگری مفهوم شهر جدید مورد توجه قرار می‌گیرد و توسعه میانی شهر شکل می‌گیرد. سپس از قرن بیستم، قطعنامه‌ها، منشورها و مصوبه‌های مهمی در مورد مرمت شهری تدوین شد و اسناد تأثیرگذاری در مقیاس بین‌المللی تصویب شدند (عالی و تاجیک، ۱۳۹۳: ۳۷). اولین نظریات در رابطه با توسعه میان‌افزا را می‌توان به صورت تلویحی در عقاید و نظریات کامیلوسیت اتریشی یافت. او در خصوص ویژگی بافت شهرهای قدیمی، به ویژه شهرهای قرون وسطایی اروپا به کاوش پرداخت و نظریاتی بیان کرد که شاید بتوان اولین برخوردهای منطقی و عمقی با مسئله مرمت شهری دانست (بالدرلو و میان‌دوآب، ۱۳۹۷). اما اولین نظریات مدرن در رابطه با ساختارهای جدید را می‌توان در عقاید و نظریات جوانی یافت. نظریات جوانی در طراحی ساختمان دو جنبه اصلی داشته است ۱- طراحی فرم ساختمان ۲- طراحی نمای ساختمان، که لزوم طراحی نما با استانداردهایی برای بافت تاریخی را مطرح می‌کند (قدیری و آراسته، ۱۳۸۵). پس از جنگ جهانی با توجه به مسائل اقتصادی، سیاسی و جمعیتی مسئله بازسازی قسمت‌های تخریب شده مطرح می‌شود و نوعی از توسعه میان‌افزا در دل بافت‌های تاریخی شکل می‌گیرد. اولین برخورد با ناسازی و نهماگرایی در توسعه میان‌افزا نیز در این زمان و در بازسازی بافت صورت می‌گیرد. در این دوران مرمت، سبکی به منظور باززنده‌سازی بافت‌های تاریخی استفاده می‌شود. البته در همین دوران حفظ تنها نمای تاریخی و طراحی فضای داخلی آن برای عملکرد بهتر است. جهان بعد از جنگ همگام با جامعه، توسعه را در بطن خود می‌گنجانند و شکل این توسعه، طراحی بناهایی است که در فضاهای شهری دیده می‌شوند (قدیری و آراسته، ۱۳۸۵).

در ایران با اینکه همواره در شهرهای مهم گونه‌ای از بهسازی و نوسازی در دوره‌های مختلف انجام گرفته است. اما در زمان قاجار بالاخص در زمان حکومت ناصرالدین شاه توسعه مفهوم امروزی پیدا می‌کند. توسعه در این زمان در تقابل با معماری بومی نبود و تا حدی دارای معیارهای معماری ایران بود. بعد از دوره مشروطه در زمان رضاشاه توسعه در کنترل مفهوم ملی‌گرایی در می‌آید که خود باعث

شکل‌گیری اولین نگاه به طراحی میان‌افزا و نمای بنای میان‌افزا است. تا به امروز مهم‌ترین مسئله در توسعه میان‌افزا حفاظت محوری، اصالت محوری و همچنین ساختار شکنی و ساختارگرایی در بافت تاریخی است که البته مسئله تعادل در حفاظت از بافت‌های تاریخی در برابر بناهای میان‌افزا همیشه مورد تبیین و بازگویی بوده است که این نیز به دو گونه طراحی بنای میان‌افزا و نمای بنای میان‌افزا مطرح می‌شود (قدیری و آراسته، ۱۳۸۵). در ادامه برخی از کارهای انجام شده در ارتباط با میان‌افزایی و توسعه شهری مورد مطالعه قرار گرفته است.

پورموسوی و همکاران (۱۳۹۳) در مقاله خود به پیداکردن اصول توسعه میان‌افزار در شهر تهران می‌پردازند. اهداف نگارندگان در این تحقیق نیازسنجی و ارائه راهبردهای توسعه میان‌افزا در انطباق با ویژگی‌های شهر تهران و تبیین مفهوم توسعه میان‌افزا به عنوان یکی از ابعاد توسعه شهری پایدار است. از جمله راهبردهای اجرایی ارائه شده در این تحقیق ۱. توسعه مجدد اراضی ذخیره نوسازی به صورت تدریجی و ۲. توسعه بافت فرسوده شهر تهران است لازم به ذکر است که برای هر راهبرد سیاست‌هایی نیز در نظر گرفته شده است (پور موسوی و همکاران، ۱۳۹۳).

نوا بخش و بزرافشان (۱۳۹۳) در مقاله خود توسعه پایدار شهری شهر شیراز را در ۱۰ سال اخیر مورد بررسی قرار می‌دهند. آنها برای این کار از روش تحلیل مقایسه‌ای استفاده کرده‌اند و داده‌های مورد نیاز را از طریق پرسش‌نامه جمع آوری کرده‌اند. جامعه آماری تحقیق ساکنین بالای ۱۵ سال شهر شیراز هستند و نمونه‌گیری به صورت تصادفی خوشه‌ای انجام شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان استفاده از رسانه‌های جمعی، میزان مطالعه، میزان مهارت‌های اجتماعی، میزان حکمرانی خوب، رفتار زیست محیطی، تمایل به مشارکت، میزان حقوق شهروندی، میزان استفاده از اوقات فراغت و میزان مشارکت اجتماعی با توسعه پایدار شهری دارای همبستگی است (نوا بخش و بزرافشان، ۱۳۹۳).

اسلامی و ایروانی (۱۳۸۷) از اهمیت دستیابی به توسعه پایدار درون‌زا و بهره‌مندی عادلانه از مسکن - غذا- آموزش بهداشت- امید و امنیت در شهرهای ایران بلاخص شهر اصفهان صحبت می‌کنند. در تحقیق بیان می‌شود که اگر مفهوم توسعه را کمی در نظر بگیریم تبدیل می‌شود به مفهوم رشد در حالیکه مفهوم توسعه کاملاً یک مسئله کیفی است. در شهرهایی همچون اصفهان تراکم‌های ساختمانی نابجا و غیر فنی باعث عدم تعادل شده است و زندگی مردم را به خطر انداخته. در این تحقیق وضعیت موجود شهر اصفهان با مدل توسعه درون‌زا، با استفاده از روش تجلیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد، محور بررسی نیز تراکم ساختمانی و مشکلات شهری حاصل از آن است و نتیجه بدست آمده نشان می‌دهد روند شهری اصفهان با مفهوم توسعه درون‌زا و پایدار در تضاد است (اسلامی و ایروانی، ۱۳۸۷).

پارسی‌پور و همکاران (۱۳۹۴) از برنامه‌ریزی برای درون‌زا کردن توسعه در فضاهای شهری صحبت می‌کنند و مطالعه موردی خود را روی شهر بجنورد انجام می‌دهند. هدف تحقیق تبیین مدل‌های توسعه پیرامونی و درون‌زا و بررسی آن در شرایط موجود کشور است در این تحقیق وضعیت گسترش فیزیکی شهر بجنورد در دهه‌های اخیر بررسی شده و نتایج نشان می‌دهد که گسترش شهر بجنورد تا کنون در طبیعت کامل از مدل توسعه پراکنده شهری بوده است این در حالی است که شهر ظرفیت بالایی برای افزایش تراکم‌های جمعیتی و ساختمانی دارد. به طور کلی شهرهای ایران از جمله بجنورد باید درویکرد توسعه درون‌بافتی را در پیش بگیرند و با توجه به شرایط اجتماعی و اقتصادی حاکم بر شهرها، برنامه‌ریزی اجتماع محور با مقیاس محله بهترین رویکرد برای توسعه درون‌بافتی محسوب می‌شود (پارسی‌پور و همکاران، ۱۳۹۴).

۴- روش پژوهش

در پژوهش حاضر از روش تحقیق تحلیلی- توصیفی از جنبه کاربردی بهره گرفته شده است. این روش

پژوهشگر را برای شناخت بهتر شرایط موجود در راستای اخذ تصمیمات صحیح و تصویرسازی آنچه وجود دارد و تشریح و تبیین دلایل و چرایی مسئله یاری می‌کند (سرمد و همکاران، ۱۳۹۴، ۸۱-۸۲). این پژوهش با استفاده از داده‌های به دست آمده از برداشت‌های میدانی و کتابخانه‌ای و سازمان‌های مربوطه انجام شده است. محدوده مورد مطالعه ساختمان پلاسکو و بافت پیرامون آن به همراه ساختمان‌های تاریخی اطراف پلاسکو بوده، شاخص‌های ساختاری و عملکردی محدوده‌های مورد نظر مورد مطالعه در این تحقیق هستند. بدین منظور ابتدا با استفاده از روش توصیفی به بیان اطلاعات اسنادی و ارائه تعاریف، انگاره‌ها و چارچوب‌های نظری توسعه میان‌افزا به عنوان رویکرد پژوهش پرداخته شده و سپس از روش تحقیق تحلیلی به منظور تبیین روابط بین مؤلفه‌های مختلف بهره گرفته شد. در این تحقیق با مطالعه نظریات مرتبط با مقوله معماری میان‌افزا در بافت شهری تاریخی و همچنین مطالعه و تطبیق اصول و رویکردهای طراحی میان‌افزا، الگوی ساختمان جدید پلاسکو بررسی شده است.

۵- یافته‌های پژوهش

ساختمان پلاسکو (مجمع تجاری اداری) در محله فردوسی تهران و خیابان جمهوری اسلامی در چهارراه استانبول واقع شده است. این مجتمع یکی از شش مجتمع تجاری اداری در محله فردوسی تهران است و از نظر موقعیت جغرافیایی در نزدیکی مراکز مهمی مانند بیمارستان بانک ملی ایران، خانه و موزه جواهرات ملی ایران و بازار بزرگ فردوسی و همچنین سفارت جمهوری فدرال آلمان، بهار ترافیک، فست فود دومینو، مجتمع تجاری پروانه و صرافی المپیک قرار گرفته است. شکل ۴ موقعیت جغرافیایی ساختمان پلاسکو را نشان می‌دهد (شکل ۴).

شکل ۴: موقعیت ساختمان پلاسکو درون بافت (ویرایش نگارندگان، ۱۴۰۰)

چهارراه استانبول یا چهارراه اسلامبول یکی از چهارراه‌های قدیمی کلانشهر تهران در تقاطع خیابان جمهوری اسلامی و خیابان فردوسی است. شمال غربی چهارراه استانبول یا اسلامبول سفارت انگلیس و در جنوب شرقی آن سفارت آلمان و ترکیه واقع شده است. در منتهی الیه شرقی این چهارراه نیز میدان بهارستان قرار دارد. در این بخش سعی می‌شود تا برخی از مهم‌ترین اصول و رویکردهای طراحی در ساختمان میان‌افزا پلاسکو بررسی شود تا بتوان نتیجه‌گیری کامل و جامعی در مورد این ساختمان گرفت. بیشتر ارزیابی‌ها در قالب تصاویر و جداول خواهد بود. شکل ۵ خط زمانی ساختمان پلاسکو را نشان می‌دهد.

شکل ۵: خط زمانی ساختمان پلاسکو (نگارندگان، ۱۴۰۰)

ساختمان پلاسکو زمانی بلندترین ساختمان تهران بوده است، با اینکه ساختمان‌های بسیار زیادی با ارتفاع بیشتر از پلاسکو ساخته شده است اما هنوز هم از ساختمان پلاسکو به عنوان یک سازه بلند یاد می‌شود و در ذهن مردم باقی مانده است. تصویر ۶ و ۷ هماهنگی با خطوط وحدت بخش را نشان می‌دهد.

شکل ۷: هماهنگی ساختمان پلاسکو با خطوط پاسازکویته‌ها

(ویرایش نگارندگان)

شکل ۶: هماهنگی ساختمان پلاسکو با خطوط مغازه مجاور

(ویرایش نگارندگان)

پیوستگی خط آسمان

ساختمان پلاسکو زمانی بلندترین ساختمان تهران بوده است، با اینکه ساختمان‌های بسیار زیادی با ارتفاع بیشتر از پلاسکو ساخته شده است اما هنوز هم از ساختمان پلاسکو به عنوان یک سازه بلند یاد می‌شود و در ذهن مردم باقی مانده است. در مورد خط آسمان این بنا هم به علت شاخص بودن بنا در بافت اختلاف ارتفاع آن با همسایه‌های خود در مورد ساختمان قدیم و جدید یک موضوع حل شده است. خط آسمان ساختمان جدید با خط آسمان قبلی این بافت شباهت دارد. ساختمان قدیم ۱۷ طبقه بوده (۱ طبقه همکف + ۱ طبقه زیر زمین + ۱۵ طبقه

روی همکف) و ساختمان جدید ۱۵ طبقه روی زمین و ۳ طبقه زیر زمین دارد.

شکل ۸: خط آسمان ساختمان قدیم پلاسکو (ماخذ: URL1. ویرایش نگارنده، ۱۴۰۰)

شکل ۹: خط آسمان ساختمان جدید پلاسکو (ماخذ: URL1. ویرایش نگارنده، ۱۴۰۰)

وجود نمادها و نشانه‌ها

برای طراحی ساختمان جدید پلاسکو بیشترین دغدغه و اظهار نظرها در خصوص طراحی نمای این ساختمان بوده است. از طرف کارفرما (بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی) اصرار به استفاده از نمای ایرانی اسلامی و مصالحی همچون آجر وجود داشته است. سازه جدید، فلزی و کاملاً پیچ و مهره‌ای است که با ساختمان پیشین پلاسکو که در حادثه دو سال پیش کمتر آسیب دیده تلفیق شده و به حالت سنتی و مدرن در آمده است. ساختمان پشتی به همان شکلی که بود بازسازی شده است. طرح اجرا شده در مسابقه رتبه دوم را کسب کرد و پس از گذراندن چندین ارزیابی، توسط هیئت داوران و کارفرما برای ساخت انتخاب شد. اختلاف نظرهایی درباره طراحی نقشه ساختمان پلاسکو وجود داشته است و تفاوت‌هایی با طرح اولیه در آن رخ داده است.

کانسپت معماری علاوه بر یک برج ۱۵ طبقه و ۵ طبقه زیرزمین با کاربری تجاری، یک طبقه از ساختمان را به یادمان‌شدهای آتش نشان اختصاص داده است. به دنبال محدودیت‌ها و برنامه فشرده در ساختمان، بخش یادبود انعطاف‌پذیرترین منطقه برای نشان دادن مفهوم طراحی بوده است. طبقه همکف به دلیل دسترسی مستقیم به عابر پیاده مجاور و طبقه پنجم با اتصال به پشت بام باقی مانده ساختمان، سرزنده‌ترین مکان با پتانسیل مناسب برای اسکان یادبود قربانیان بود. بنابراین، در طرح پیشنهادی، فضای یادبود به صورت یک فضای پلکانی سیال نشان داده می‌شود که طبقه اول را به

طبقه پنجم متصل می‌کند. علاوه بر این، یک خلاء افقی در ساختمان ۵ طبقه موجود وجود داشت. طراحان یک فضای خالی عمودی به برج جدید اضافه کرده و آن‌ها را به هم وصل کردند. برای اینکه یک ساختمان یادبود باشد، این پروژه مستقیماً به ریزش غم‌انگیز اشاره نمی‌کند. بازفایی واقع گرایانه از حادثه، به جای ارائه یک خاطره پویا زنده، تصویری لحظه‌ای را ثبت می‌کند. به این ترتیب انتزاع بهترین گزینه است. برای طراحی ساختمان پلاسکو در جستجوی راه‌های جدیدی برای تشریح رویداد و ایجاد نوع جدیدی از معنا بوده‌اند. تکه تکه شدن فرم توجه مخاطب را به فاجعه می‌کشاند. قطعات به گونه‌ای معلق هستند که حفره‌ای را در مرکز شکل می‌دهند. این افتتاحیه موزه‌ای است که مخاطبان را از هرج و مرج خیابان جدا می‌کند و آن‌ها را به باغ پشت بام در بالای ساختمان ۵ طبقه هدایت می‌کند. در واقع موزه مسیری است که از ساختمان می‌گذرد و خاطره را در ذهن بازدیدکنندگان زنده می‌کند. با وجود حذف موزه در حین ساخت و ساز، اثر آن در حجم باقی می‌ماند و به این ترتیب ما را به یاد حادثه می‌اندازد و یادمان شهدا خواهد بود.

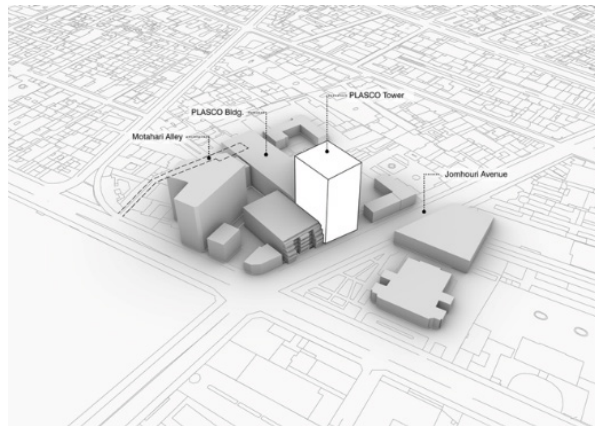
۶- تحلیل یافته‌ها

الف) وحدت فرم‌ها و هماهنگی با الگوی بافت

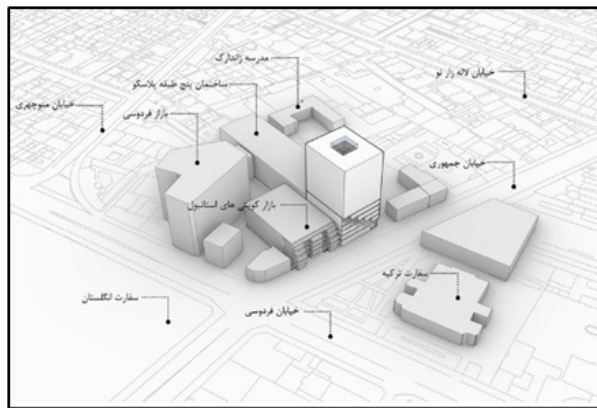
در نمای ساختمان جدید پلاسکو سعی شده است که با پاساژ کویتی‌ها در سمت راست و پنجره‌های ساختمان‌ها در سمت چپ ساختمان هماهنگی وجود داشته باشد. با توجه به وجود بناهای شاخص همچون مدرسه ژاندارک در بافت و استفاده از آجر در نمای این ساختمان در ابتدا برای همخوانی با بناهای شاخص درون بافت طراح ساختمان جدید پلاسکو اصرار به استفاده از آجر در نمای این ساختمان داشت. اما باید به این نکته توجه داشت که طراحی نمای آجر پوسته‌ای برای ساختمان بلندمرتبه پلاسکو نه تنها باعث ایجاد هویت مستقل برای آن نمی‌شود، بلکه در تضاد و مغایر اصول و ضوابط ایمنی و مقررات ساختمان است. این موضوع نه وجاهت فنی و نه علمی دارد بلکه نوعی تمسخر این مصالح تاریخی است. در نتیجه در صورت استفاده از آجر در ساختمان جدید پلاسکو احتمالاً اثر عکس می‌گذاشت و باعث بی‌هویتی این ساختمان می‌گردید. بهتر بود در طراحی ساختمان جدید علاوه بر هماهنگی نما با ساختمان‌های مجاور از نظر خطوط وحدت‌بخش با ساختمان‌های شاخص بافت نیز همخوانی ایجاد می‌شد و اصالت معماری ایرانی در آن مشاهده می‌شد و اگر قرار بود کاری اصولی در این زمینه صورت بگیرد ویژگی‌های منطقه‌ای که ساختمان پلاسکو در آن قرار داشته، بافت منطقه و محله و البته اتفاقات تاریخی که در این بافت رخ داده هم مورد توجه قرار می‌گرفت.

ب) همگونی هندسه

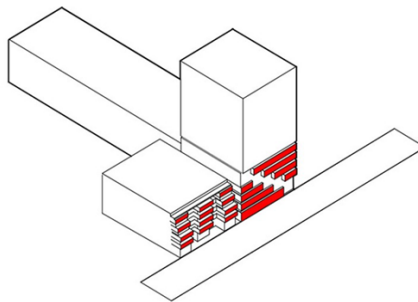
از نظر هندسی بنا با ساختمان‌های اطرافش همگونی چندانی ندارد اما با ساختمان قبلی هندسه یکسانی دارد و طراحی به شکلی صورت گرفته است که مانند ساختمان قبلی قسمت برج (که جدید است) با بخش دیگر ساختمان (این قسمت مانند قبل دوباره سازی شده) در ارتباط باشد. به طور کلی در این منطقه از شهر خیلی به همگونی ساختمان‌ها از نظر هندسی توجهی نمی‌شود و کمی آشفتگی وجود دارد. در نمای ساختمان جدید سعی شده است تا همخوانی هندسی با پاساژ کویتی‌ها که همسایه قدیمی پلاسکو هست وجود داشته باشد.

شکل ۱۳: بررسی همگونی هندسی ساختمان جدید پلاسکو (ماخذ: URL2)

شکل ۱۴: بررسی همگونی هندسی ساختمان جدید پلاسکو (ماخذ: URL2)

شکل ۱۵: بررسی همگونی هندسی ساختمان جدید پلاسکو (ماخذ: URL2)

ج) نوع قرارگیری ساختمان میان‌افزا

ساختمان جدید پلاسکو بین دو همسایگی به طور خطی واقع شده و فاصله هم از همسایگانش ندارد به همین خاطر این ساختمان نوع خطی میان‌افزا است و باید طراحی با در نظر گرفتن این موضوع انجام شود. در این حالت که فراوان‌ترین حالت طراحی میان‌افزا است از لحاظ بصری ترکیبی که درست می‌شود بین دو نما قرار دارد و باید با آنها ارتباط برقرار کند و آرایه‌های بصری و قدیمی‌تر روی آنها اثری بر روی ساختمان جدید داشته باشند.

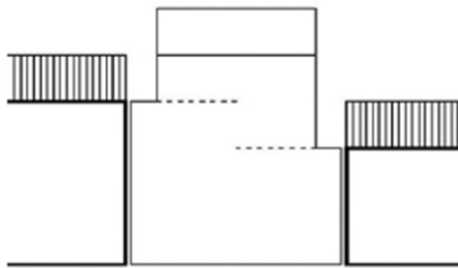
شکل ۱۶: نوع قرارگیری ساختمان پلاسکو

لبه: ساختمان جدید پلاسکو بین دو همسایگی در حالت شکل ۶ قرار گرفته است که نسبت به ساختمان پلاژ کویته‌ها جلوتر آمده و با مغازه سمت دیگرش در یک راستا است.

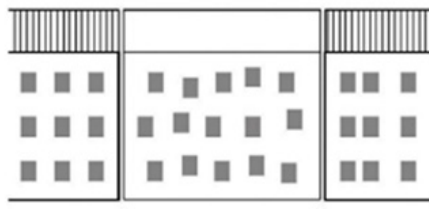
شکل ۱۷: نوع قرارگیری لبه ساختمان جدید پلاسکو

خط آسمان: در ارتفاع ساختمان پلاسکو کاملاً مرتفع‌تر از ساختمان‌های اطراف ساخته شده و خط آسمان اصلاً متناسب با ساختمان‌های اطراف نیست.

شکل ۱۸: نوع خط آسمان ساختمان جدید پلاسکو

استراکچر نما: در خطوط آرایه‌ها و تزئینات و پنجره‌ها حالتی که در پلاسکو اتفاق افتاده به این صورت است که آرایه‌هایی از هر دو ساختمان کنار و خطوطی از آنها در پلاسکو وجود دارد و ترکیبی از هر دو است و از هیچکدام کاملاً تبعیت نمی‌کند.

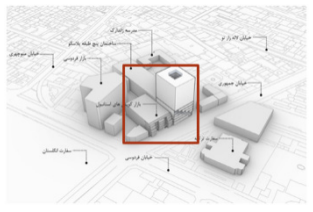
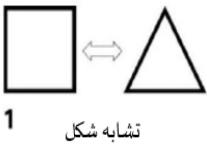

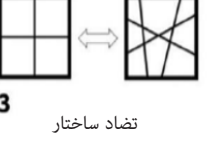
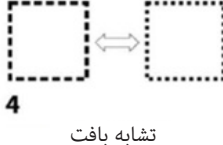
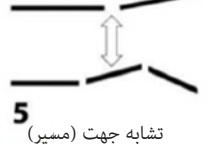
شکل ۱۹: نوع ساختار نما ساختمان جدید پلاسکو

مصالح و بافت (تکسچر): نوع مصالح (شباهت در رنگ مصالح) و پنجره‌ها نما ساختمان‌های اطراف را به پلاسکو پیوند داده است.

د) بررسی نوع رویکرد ساختمان میان‌افزا در مقایسه با ساختمان‌های اطراف

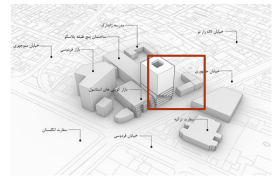
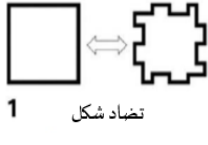

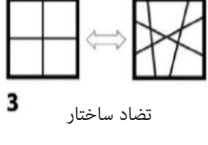
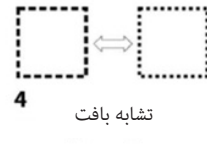
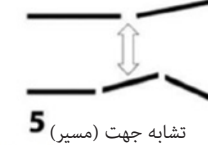
هنگام بررسی ساختمان پلاسکو و پاساژ کویتی‌ها متوجه می‌شویم که جهت خطوط وحدت بخش تشابه دارند و اثر آنها را در ساختمان پلاسکو می‌بینیم. در مورد بافت و مصالح نیز با اینکه کاملاً یکی نیستند اما تشابه‌هایی باهم دارند. در مورد ساختار (استراکچر) تضاد دیده می‌شود زیرا پاساژ کویتی‌ها سازه قدیمی دارد اما در پلاسکو از سازه جدید استفاده شده است. در مورد رنگ مشاهده می‌شود که رنگ‌ها یکسان است و رویکرد تقلید است. رویکرد در مورد شکل تشابه است با اینکه شبیه هم نیستند اما آرایه‌هایی از هم دارند.

جدول ۱- بررسی رویکرد ساختمان میان‌افزا پلاسکو نسبت به پاساژ کویتی‌ها (ماخذ: نگارندگان)

		 1	 2
	 3	 4	 5

هنگام بررسی ساختمان پلاسکو و مغازه کناری متوجه می‌شویم که جهت خطوط وحدت بخش تشابه دارند و در یک راستا حرکت کرده‌اند. در مورد بافت و مصالح نیز با اینکه کاملاً یکی نیستند اما تشابه‌هایی باهم دارند. در مورد ساختار تضاد دیده می‌شود مغازه یک سازه ساده دارد و هیچ شباهتی با ساختمان بلند مرتبه پلاسکو ندارد. در مورد رنگ مشاهده می‌شود که رنگ‌ها یکسان است و رویکرد تقلید است. رویکرد در مورد شکل تضاد است و هیچ نوع شباهتی دیده نمی‌شود.

جدول ۲- بررسی رویکرد ساختمان میان‌افزا پلاسکو نسبت به مغازه همسایه (ماخذ: نگارندگان)

		 1	 2
	 3	 4	 5

نتیجه‌گیری

خلق موفق بناهای میان‌افزا به شرایط مختلفی بستگی دارد که می‌توان به دانش، خلاقیت، حساسیت و حتی نوآوری خود معمار اشاره کرد. به‌منظور انجام مناسب رویکرد، ضروری است که در ابتدای فرآیند طراحی، ارزیابی کیفیت مناطق اطراف که بنا در آنجا ساخته می‌شود، انجام گیرد و سپس انتخاب روش خلاقانه‌ای که طی آن، بنا قادر خواهد بود تعاملی بهینه با منطقه اطراف برقرار کند، صورت پذیرد. هرچند رویکرد میان‌افزا ممکن است در ابتدا بسیار ساده به نظر برسد، اما دستیابی به آن برای محقق پیچیده است، زیرا شامل تحلیل‌های کاملی از روابط مکانی موجود است که عناصر جدید معماری را با اهداف، انواع و سازه‌های فیزیکی مختلف و همچنین رعایت کامل مقررات و هنجارها و همچنین روندهای سبکی موجود خلق کند. تلاش در جهت هماهنگی، تقلید، تشابه، ایجاد تضاد، تعامل خنثی، احساس موقتی و گذرا بودن و کیفیات و رویکردهایی از این قبیل، نمونه‌هایی از چگونگی هم‌نشینی، تعامل و تأثیر و تأثر بخش‌های موجود با دانه‌های میان‌افزا هستند. در این مطالعه به طور اختصاصی به ساختمان جدید پلاسکو که در بافت تاریخی و کنار ساختمان‌های قدیمی ساخته شده است پرداخته شد و رویکرد طراحی آن از جهات مختلف با اصول طراحی میان‌افزا بررسی شد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این پژوهش، بدین وسیله از ارکان محترم نشریه رف برای همکاری در زمینه طی شدن فرایندهای داوری و انتشار این پژوهش بین رشته‌ای، نظریه‌پردازانه و بنیادین، کمال تشکر و قدردانی را ابراز می‌نمایند.

منابع

- ابلقی، علیرضا. (۱۳۸۲). جایگاه مرمت ابنیه تاریخی در فرایند مرمت شهری و تجارب سازمان عمران و بهسازی شهری در این زمینه. هفت‌شهر (۱۳ و ۱۴): ۸۳ - ۸۷.
- اسلامی، سید غلامرضا، ایروانی، هوتن. (۱۳۸۷). تراکم ساختمانی و توسعه درون‌زا (نمونه موردی شهر اصفهان)، نشریه هویت شهر، ۲(۳): ۱۲-۳.
- اکبری بالدرلو، سجاد، عزیزپوریانندوآب، پرستو. (۱۳۹۷). تاملی بر اصول طراحی معماری میان‌افزا، کنفرانس بین‌المللی عمران، معماری و مدیریت توسعه شهری در ایران، تهران: دانشگاه تهران.
- برولین، برنت سی. (۱۳۳۱). معماری زمینه‌گرا، راتیه رتازاده، چاپ دوم، تهران: نشرخاک.
- پاکزاد، جهان‌شاه. (۱۳۸۶). سیر اندیشه‌ها در شهرسازی: از کمیت تا کیفیت. تهران: آرمانشهر.
- پارسی پور، حسن، سجادی، ژیلدا، فنی، زهره، صرافی، مظفر. (۱۳۹۴). برنامه ریزی برای درون‌زا کردن توسعه در فضاهای شهری (مطالعه موردی بجنورد)، مجله جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، ۱۳ (۱): ۷۱-۹۰.
- پورموسوی، سید موسی، ناصرمستوفی، انوشیروان، شکوهی بیدهندی، محمد صالح. (۱۳۹۳). شناسایی اصول و راهکارهای اجرایی توسعه میان‌افزا در شهر تهران به عنوان یکی از ابعاد توسعه شهری پایدار، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۶ (۴): ۳۸-۵۷.
- حبیبی، محسن، مقصودی، ملیحه. (۱۳۹۴). مرمت شهری؛ تعاریف، نظریه‌ها، تجارب، منشورها و قطع نامه‌های جهانی، روش‌ها و اقدامات شهری. تهران: دانشگاه تهران.
- رفیعیان، مجتبی، براتی، ناصر، آرام، مرضیه. (۱۳۸۸). سنجش ظرفیت توسعه فضاهای بدون استفاده در مرکز شهر قزوین با تأکید بر رویکرد توسعه میان‌افزا. نامه معماری و شهرسازی، ۵، ۴۵-۶۱.
- سرمد، زهره، بازرگان، عباس، حجازی، الهه. (۱۳۹۴). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: آگاه.
- عالی، حسین، تاجیک، شهرام. (۱۳۹۳). مرمت و احیای بناها و بافت‌های تاریخی، موسسه انتشاراتی جهان جام جم. تهران.
- فلامکی، محمد منصور. (۱۳۸۶). باززنده سازی بناها و شهرهای تاریخی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- قدیری، بهرام، آراسته، شیوا. (۱۳۸۵). ساختارهای جدید در محیط‌های تاریخی، نشر دفتر پژوهش‌های فرهنگی. تهران.
- قره بگلو، مینو. نژاد ابراهیمی، احد. اردبیلیچی، ایلقار. (۱۳۹۸). معماری میان‌افزا؛ رویکردی میان رشته‌ای برای طراحی در بافت تاریخی. نمونه موردی: مجموعه تجاری مشروطه در بافت تاریخی بازار تبریز، نشریه علمی باغ نظر، دوره ۱۶ (۷۶): ۵۷ - ۶۸.
- مسعود، محمد، بیگ زاده شهرکی، حمیدرضا. (۱۳۹۳). مبانی شکل‌گیری بناهای میان‌افزا در بافت‌های تاریخی بر اساس بیانیه‌ها و منشورهای بین‌المللی. دوره ۶ (۲۲): ۸۵-۱۰۸.
- معتمدی محمدآبادی، محبوبه، صالحی، ابوذر. (۱۳۹۶). طراحی بنای میان‌افزا به روش زمینه‌گرایی در بافت تاریخی (نمونه مطالعاتی بافت جلفای اصفهان)، چهارمین کنفرانس ملی دستاوردهای اخیر در مهندسی عمران، معماری و شهرسازی. تهران.
- نوابخش، مهرداد، بذرافشان، محمد، (۱۳۹۳). بررسی میزان سنجش توسعه پایدار شهری در شهر شیراز در ۱۰ سال اخیر، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۶ (۳): ۵۰-۶۹.
- EPA: united states environmental Protection Agency (2004), Making way for urban infill and Brown field Redevelopment.
- Maria Roth, E. (2000), The Impact of Design upon Urban Infill Development, Virginia Polytechnic Institute and State University.
- Siravo, F. (2011). Conservation Planning — The Road Less Travelled. The Getty Conservation Institute Newsletter, 26(2), 9-4
- Alfirevic and Simonovic Alfirevic, (2015), Infill Architecture: Design Approaches for In-Between Buildings and “Bond” as Integrative Element, Arhitektura i Urbanizam, 41 (16), 24-39 DOI: <https://doi.org/10.5937/a-u0-8293>
- URL1: <https://hamshahrionline.ir/x7vcR> (تاریخ دسترسی ۱۴۰۰/۰۹/۰۹)
- URL2: <https://b2n.ir/b27595> (تاریخ دسترسی ۱۴۰۰/۱۰/۰۶)

The Influence of Infill Architectural Criteria In Design (Case Study: Plasco Building)

Roya Harifi^{1*}, Fatemeh Mahdavi², Elham Sfandyarifard³

Abstract

The success in obtaining and the appropriate quality of the infill architectural structures mainly depends on the evaluation of different conditions as well as creativity, sensitivity and finally innovation in architecture. In order to properly and correctly implement the intermediate approach, the qualitative assessment of the current environment in which the building is supposed to be placed, and then the selection of a creative approach that enables optimal interaction between the building and the surrounding environment, should be carried out, which is a complex, multifaceted, It is interdepartmental and even transdepartmental. In this way, it is not possible to pay attention only to the physical dimension. The purpose of this research is to examine the basics of interdependence and its components in the majority of urban development and to use these concepts and components to achieve a specific model and structure in the target sample. A case example of this research is the Plasco building, which is located in the historical context of Tehran. Accordingly, its location has had a great impact on the research process. In this article, a comprehensive review of Plasco's new building has been attempted with regard to the principles of interfaith design, the type of approach to the building, its harmony and unity with the old buildings and context around it. In this research, an attempt has been made to explain Plasco's intermediate architecture in its historical context with regard to the relevant theoretical foundations, the surrounding landmark buildings and the historical lines of the context. The method of this research is descriptive-analytical. First, the background of the research and theoretical foundations, as well as the review and introduction of related definitions and concepts based on library studies, have been discussed. Then, based on the obtained concepts, the Plasco building model is described in detail based on the intermediate architectural criteria. Based on the obtained results, the new building of Plasco is a linear intermediate type and is located between two neighbors in a linear fashion. In the facade structure, it also has arrays of buildings around it, but it does not obey any of them completely.

Key words: Infill development, design, historical context, Infill principles, Plasco building

1 M.A student in of Conservation and Restoration of Historical Building, University of Art, Tehran, Iran (*Corresponding Author)

2 M.A student in of Conservation and Restoration of Historical Building, University of Art, Tehran, Iran

3 Assistant professor, Department of Architecture, Rasam Institute of Higher education, Karaj, Iran